

1975-01-01

การปกครองนครปักกิ่ง

สารสิน วีระพล

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/cujss>

Part of the [Social and Behavioral Sciences Commons](#)

Recommended Citation

วีระพล, สารสิน (1975) "การปกครองนครปักกิ่ง," *Journal of Social Sciences*: Vol. 12: Iss. 3, Article 7.
Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/cujss/vol12/iss3/7>

This Article is brought to you for free and open access by the Chulalongkorn Journal Online (CUJO) at Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Journal of Social Sciences by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

การปกครองนครปักกิ่ง

สารสิน วีระพล

ภูมิหลัง

ปักกิ่ง (เนื้อที่ ๓๔,๐๐๐ ตารางกิโลเมตร) ประชากรในปี ๑๙๗๕ ประมาณ ๘.๕ ล้านคน) ซึ่งปัจจุบันเปรียบเทียบเท่ากับระดับมณฑล (municipality หรือชื่อ 市) ภายใต้การปกครองโดยตรงของรัฐบาลกลาง มีที่ตั้งทางยุทธศาสตร์อยู่ในทุ่งราบภาคเหนือของจีน ใกล้ประตูสู่มองโกเลีย และแมนจูเลีย เมืองปักกิ่งเป็นเมืองโบราณ ซึ่งในประวัติศาสตร์มีฐานะเป็นเมืองหลวงของราชวงศ์ต่าง ๆ ของจีนตั้งแต่ศตวรรษที่ ๑๐ มา ซึ่งเดิมมีชื่อต่างกันเรียกว่า เหยียนจิง (ศตวรรษที่ ๑๐) กงตู (ศตวรรษที่ ๑๒) และกันบาลิ หรือต้าตู (ศตวรรษที่ ๑๓) ราชวงศ์สุดท้ายทั้งสองราชวงศ์กล่าวคือ หมิง (๑๓๖๘-๑๖๔๔) และชิง (๑๖๔๔-๑๙๑๑) ก็สถาปนา นครปักกิ่งเป็นเมืองหลวงเช่นเดียวกัน

ตั้งเมืองของปักกิ่งปัจจุบันเป็นมาตั้งแต่ศตวรรษที่ ๑๓ ซึ่งประกอบด้วยเมืองล้อมรอบด้วยกำแพงสองเมือง : เมืองใน ซึ่งปัจจุบันเป็นที่ตั้งของรัฐบาลและมีประสาทักกุงปัจจุบัน ซึ่งสร้าง

ขึ้นในราชวงศ์หมิง และชิง กับเมืองนอก ซึ่งอยู่ถัดไปทางทิศใต้ และเป็นศูนย์การค้าของนครปักกิ่งปัจจุบัน

ปักกิ่งเป็น เมืองหลวง ของการ วัฒนธรรม และการศึกษาของจีน มหาวิทยาลัยและสถาบันต่าง ๆ ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในชานเมืองตะวันตก ส่วนอุตสาหกรรมนั้น รวมศูนย์อยู่ทางตะวันออก การพัฒนาทางอุตสาหกรรม รวมทั้งบทบาททางการเมืองของ นครปักกิ่งทำให้ มีการขยายอาณาเขตการ ปกครองของ นคร ปักกิ่ง หลังจากปี ๑๙๔๙ เนื้อที่ปกครองได้เพิ่มเป็นสองเท่า จาก ๒๗๖ เป็น ๕๐๐ ตารางไมล์ และในปี ๑๙๕๙ เนื้อที่ได้ขยายเพิ่มขึ้นถึง ๖,๖๐๐ ตารางไมล์ ซึ่งได้รวมถึง เขตเหนือ ซึ่งเป็นพื้นที่ภูเขาและเขตอุตสาหกรรมในภาคตะวันตก

การขยายอาณาเขตปกครองนครปักกิ่งไปร่วมกับเขตอื่น ๆ ซึ่งความจริงแล้วมีลักษณะเป็นชนบท มากกว่านั้นเป็นไปตามนโยบายประเทศในการประชุมคณะกรรมการกลางของสภาสมัชชาประชาชนครั้งที่ ๒ ในปี ๑๙๕๙ โดยเหตุผล

ที่ว่า (๑) เพื่ออำนวยความสะดวกต่อการก่อสร้างทางสังคมนิยม (๒) เพื่อสร้างภาวะของการช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างอุตสาหกรรมและการเกษตร (๓) เพื่อช่วยในการจัดเกณฑ์กำลังพล

เบื้องหลังการจัดตั้งคณะกรรมการปฏิวัติ

ใน ระหว่าง การ ปฏิวัติ ทาง วัฒนธรรม (๑๙๖๖-๖๙) องค์การของพรรคคอมมิวนิสต์และรัฐบาลส่วนท้องถิ่น ได้ถูกล้มเลิก ไปและองค์การใหม่มีฉายาว่าคณะกรรมการปฏิวัติ (เกือบทั้งหมดหยวนหุย) ได้จัดตั้งขึ้นมาแทนที่ ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนจากกลุ่ม “มวลชนปฏิวัติ” ทหารท้องถิ่น และ revolutionary cadrea ฉะนั้นเป็นลักษณะของ “สามประสาน” (สามเจียเฮ้อ) ขนาดสมาชิกของคณะกรรมการปฏิวัตินี้ มีตั้งแต่ ๑๕๐ คน ถึง ๓๐๐ คน แต่กลุ่มบุคคลที่กุมอำนาจการบริหารอย่างแท้จริงนั้น มีเพียง ๑๐-๒๐ คน โดยมีประธาน และรองประธานต่าง ๆ เป็นผู้นำ ในขั้นแรกนั้นทหารมีบทบาทมากที่สุด และกลุ่ม “มวลชนปฏิวัติ” มีบทบาทน้อยที่สุด

ตั้งแต่ปี ๑๙๗๑ เป็นต้นมา ระบบเดิมของคณะกรรมการพรรค (คอมมิวนิสต์) ส่วนท้องถิ่นได้รับการฟื้นฟูขึ้นมาใหม่ แต่ระบบคณะกรรมการ

กรรมการปฏิวัติก็ยังคงมีอยู่ต่อไป โดยที่ประธานและรองประธานของ คณะกรรมการ เหล่านี้ล้วนแต่เป็นสมาชิก บริหารของ คณะกรรมการพรรคส่วนท้องถิ่นพร้อมกัน รัฐธรรมนูญฉบับปี ๑๙๗๕ ได้ระบุไว้อย่างชัดเจนว่า คณะกรรมการปฏิวัติ เช่นองค์การของการบริหารในระดับต่างๆ ตั้งแต่สมณฑลเขตปกครองตัวเองและนครใหญ่ๆ ลงไป

การสนทนากับรองหัวหน้าคณะกรรมการปฏิวัตินครปักกิ่ง

จากการสนทนากับนายสุหยุนเป่ย์ รองหัวหน้า (รองประธาน) คณะกรรมการปฏิวัติแห่งนครปักกิ่ง (ประธานชื่อ อู่เต๋อ ซึ่งเป็นรองนายกรัฐมนตรีคนหนึ่งของรัฐบาลกลางปัจจุบัน) และนายสิงเหียนเซี่ยน ประจำหน่วยต่างประเทศของคณะกรรมการฯ ณ ที่ทำการของคณะกรรมการปฏิวัติในใจกลางนครปักกิ่งในวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๑๔ ผู้ที่เข้าร่วมการสนทนาด้วยไทย (ประกอบด้วยปลัด กระทรวง มหาดไทย ขลอรณะภูติ รองปลัดกระทรวงมหาดไทย วิญญู อังคณารักษ์ ผู้ช่วยเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ ประสงค์ สุ่นศิริ และสารสิน วีระผล อาจารย์คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) ได้รับการบอกเล่าว่า คณะกรรมการปฏิวัตินั้น เป็นองค์การการปกครองที่สูงสุดในเขต ซึ่งมีหน้าที่บริหารกิจกรรมต่าง ๆ

ในทุก ๆ แ่ง ทุก ๆ มุม ซึ่งรวมถึงเศรษฐกิจ การเมือง การศึกษา ความเป็นอยู่ ของประชาชน และการศาล นโยบายการบริหารนั้นมาโดยตรงจากพรรคคอมมิวนิสต์จีน ซึ่งคณะกรรมการปฏิวัติรับมาบริหารตามหลักเกณฑ์ของ democratic centralism และการเน้นกำลังของการเผด็จการโดยชนชั้นกรรมาชีพ คณะกรรมการปฏิวัตินครปักกิ่ง (เช่นเดียวกับที่นครเทียนสินและเซี่ยงไฮ้) มีความแตกต่างกับคณะกรรมการปฏิวัติมณฑลหรือเขตปกครองตนเองอื่น ๆ โดยที่มีฐานะขึ้นโดยตรงกับรัฐบาลกลาง

คณะกรรมการบริหารของคณะกรรมการปฏิวัตินครปักกิ่ง ประกอบด้วย สมาชิก ประมาณ ๓๐ คน ซึ่งประกอบอาชีพต่าง ๆ กัน นครปักกิ่งนั้น (ซึ่งควบคุมเนื้อที่ทั้งเมืองและชนบท) แบ่งออกเป็น ๙ เขต (จู) และ ๙ อำเภอ (เซียน) โดยมีหลักเกณฑ์ที่ว่า หน่วยบริหารท้องถิ่นที่อยู่ในเขตเมืองนั้นเรียกว่า “จู” และหน่วยบริหารซึ่งไกลจากที่รวมของชุมชนไปเรียกว่า “เซียน” ส่วนรายชื่อเหล่านี้มีดังต่อไปนี้

เก้าอำเภอ (เซียน 縣 tertiary adm division ของนครปักกิ่ง)

๑. ชิงฉิง
๒. ฉิงชาน
๓. หว่ายไย่ว
๔. มี่หยุน

๕. ฉิงกู่
๖. ชุ่นอู๋
๗. ต้าซิง
๘. ฉงเซียน
๙. เทียนซิง

เก้าเขตเทศบาล (จู 区 municipal ward ของนครปักกิ่ง)

๑. ไช่ต้ง
๒. ฟ่งไถ
๓. ฉาหยาง
๔. ตงเฉิง
๕. ซีเฉิง
๖. ชวนวู่
๗. ฉงเหวิน
๘. หานช้วน
๙. ซื่อจิงชาน

นอกเหนือจาก หน่วย ปฏิบัติ การต่าง ๆ ของคณะกรรมการปฏิวัตินครปักกิ่งทั้งหมดมีอยู่ ๔ หน่วย (เช่นหน่วยต่างประเทศ ซึ่งมีหน้าที่จัดการต้อนรับแขกต่างเมืองที่มาเยือนนครปักกิ่ง) แล้ว ภายในเขตหรืออำเภอหนึ่ง ๆ นั้น จะมีการแบ่งแยกหน้าที่และลักษณะการบริหารออกอีกเป็นหน่วย (จู) เช่นหน่วยป่าไม้และเกษตร และสำนักงาน (จวิ) เช่นสำนักงานจราจร เป็นต้น หน่วยการปกครองภายในเขต ตำบล มาจากหน่วยงานกลางของคณะกรรมการปฏิวัติ

นครบักกิ่งก็มี คณะกรรมการปฏิบัติบ้านพักอาศัย (ประมาณ ๑๐-๓๐,๐๐๐ คน) คณะกรรมการปฏิบัติเขตถนน (๗๐๐ ครวี่เรือน) และคณะกรรมการปฏิบัติ โรงงานอุตสาหกรรม โรงเรียน ฯลฯ ตามลำดับ คณะกรรมการเหล่านี้มีการประสานงานกันอย่างใกล้ชิด แต่นโยบายโดยทั่วไปยึดหลักของการปกครองตัวเองให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ส่วนกลไกการปกครองในอำเภอ นั้น รองลงมาจากอำเภอ ก็จะมีคณะกรรมการปฏิบัติ commune (เหียน หมิงกงเซ่อ) ซึ่งเป็นหน่วยผลิตที่สำคัญในชนบท commune

นั้น ยังมีการแบ่งแยกเป็นหน่วยผลิตใหญ่ (ค้าย) และหน่วยผลิตเล็ก (เสี่ยวค้าย) ตามธรรมชาติของงานที่จะต้องทำ หลักการบริหารก็ยึดหลักการพึ่งตัวเองเป็นใหญ่เช่นเดียวกัน

เจ้าหน้าที่คณะกรรมการปฏิวัตินครบักกิ่งได้กล่าวว่า Organization การบริหารนครบักกิ่งนั้น ยังไม่เป็นที่แน่นอน เช่นจำนวนสำนักงานนั้น ปัจจุบันนี้ทั้งนครมีสำนักงาน ๔๕ แห่ง แต่จำนวนอาจเปลี่ยนไปได้ในอนาคตอันใกล้ และชื่อขององค์กรต่าง ๆ ก็อาจเปลี่ยนแปลงไปด้วยเช่นเดียวกัน

การปกครองของนครบักกิ่งพอสรุป โดยตารางไว้ดังนี้

(๑)

